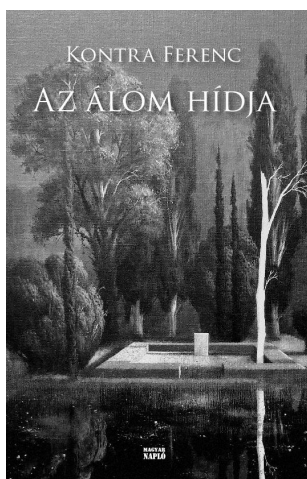

MUDRICZKI JUDIT

Irodalomterápia a hídon innen és túl

KONTRA FERENC: AZ ÁLOM HÍDJA

**Magyar Napló
Budapest, 2018
216 oldal, 3000 Ft**

Valahol Közép-Európában, a Duna mentén van egy város, amit alig két évtizeddel ezelőtt hetvennyolc napon át bombáztak. Atomtöltetű rakétákkal. Azért, hogy lerombolják a hidat, amely a folyó két partját, és így a város lakosságát összekötötte. A hídrombolás előzményeiről, apokaliptikus emlékérről és annak napjainkig tartó következményeiről szól Kontra Ferenc legújabb regénye.

Aki ismeri a szerzót, most sem csalódik: ez a könyv is társként kezeli olvasóját, és egy jó bűnügyi regényhez hasonlóan nyomozásra készíti, elgondolkodtatja, szórakoztatja és tágítja a történelmi látókörét. A város lakóinak életét és sorsát egy helybeli író szemszögéből ismerjük meg, aki nem próbált elmenekülni a pusztulás elől, hanem a szemtanú néhol tárgyilagos, máskor elfogult hangján mesél el tizenhat – talán fiktív, talán valós – történetet. Mesél, mint a krónikás, de nem történelmi eseményeket adatom, és nem törekszik tényszerűsége. Olyannyira nem, hogy még azt sem közli, pontosan melyik városban és melyik országban játszódik a történet. Hanem egyéni sorsokról mesél, melyek olykor traumatikusak, abszurdak, meglepőek, de mosolyt is képesek csalni az olvasó arcára.

Így ismerjük meg Ronint, az albínó grafikust, aki az elhunytak fényképéből készült kollázssal idézi fel szobája falán a város pusztulás előtti képét. Vagy Zubájt, a gyermekkori barátot, aki korán elveszti az apját, és a gyász miatti zárkózottsága okán előbb kiközösítik az iskolában, bántalmazzák, majd felnőttként a kékrókatenyésztő vállalkozását teszik tönkre rosszakarói. De minden őt ért sérelem ellenére évekkel később vidáman hívja fel az író, hogy elújságolja, sok más közép-európai fiatalhoz hasonlóan, külföldön próbált szerencsét, és az osztrák Innsbruckban találta meg azt az életet, amire otthon vágyott.

A legtöbb történet azonban a gyermekkorházhoz és an-

nak lakóihoz kötődik. A város szívében álló épület és a szomszédos park nemcsak a nukleáris töltetek miatt kisebb-nagyobb fogyatékossgal világra jött gyermekeknek nyújt állandó ott-hont és menedéket, hanem az ápolásra vagy felügyeletre szoruló idősebbeknek is. A külvilág normálisnak vélt életétől védve az itt élők a kórház létszámában erősen fogyatkozó orvosai, nővérei és saját társaik jóvoltából egy sajátos életteret hoznak létre. Ez az életter ugyan nem otthona senkinek, hanem az „ideiglenes lét szigete” amely a városon belül, de attól mégis tisztas távolságban segít „építeni azt a bizonyos elképzelt jövőt, amihez könnyebb fizikai erőt gyűjteni, és azokban sem huny ki a remény, akik közel vannak már a véghez” (45).

Ezt a sajátos világot az is jól jellemzi, hogy *Az álom hídjá* szereplőinek csak a becenevét ismeri meg az olvasó, és ezt a nevet az ott élők többsége a környezetében élőktől, egy-egy emlékezetes történet nyomán kapja. Így lesz például a város nagyáruházának ékszersztályán munkát kapó fiatalemberből Zarany, egy idősebb hölgy pártfogásában élő vörös hajú kisfiúból Viking vagy a mozgássérült fiatalemberből Kripli. Sőt, ez alól Ódiium, a kórház egyetlen, évtizedeken át kitartó orvosa sem kivétel, akinek a szerepe ebben a világban legalább olyan fontos és meghatározó, mint az íróé: ő is saját belátásából és elkötelezettségből marad a városban, és a mostoha körülmények ellenére is elszántan végzi a dolgát. Ő azt is felismeri, hogy gyógyulásra és megújulásra nemcsak fizikai értelemben van szüksége a város lakóinak, hanem különösen az értelmiségnek a történetekkel kapcsolatos saját felelősségvállalásával is szembesülnie kell, amelyet így fogalmaz meg: „vannak olyan erkölcsi kérdések, amelyek öszszeférhetetlenek a hivatásunkkal: egy orvos vagy író sose legyen tömegpusztító fegyverek bevetésének propagandistája, márpedig ez történt” (37).

De nem ez az egyetlen morális dilemma, amelyet a regény felvet. Vajon miként ítélné meg az a házaspár, akik saját fiukat egy kalózládába zárva bűjtatták a sorozás elől a háború alatt, majd ugyanebben szállítják egy autóbusszon a kórház menedékébe, hogy a szomszédos parkban örök nyugalomra helyezték a maradványait? Vagy az idős hölgy, aki arra kényszeríti Vikinget, saját védencét, hogy a kórház alagsorában végignéze a teátrálisan megrendezett öngyilkosságát?

Ugyanakkor ezt a kaleidoszkópszerűen kirajzolódó társadalmi körképet a tragikus és traumatikus emlékek mellett több humoros, szórakoztató és ironikus jelenet is gazdagítja. Ezek közül talán az egyik legemlékezetesebb az, amikor az éjszaka csöndjét és a környék nyugalma egy parkoló autó fogságába esett kiséger veri fel, ami akaratlanul is folyton beindítja annak riasztóját a lakók tehetetlenül fontoskodó siserehadának legnagyobb bosszúságára.

Poétikai és narratológiai szempontból *Az álom hídjá* történeteinek legnagyobb erénye talán abban rejlik, hogy a város lakóinak életét meghatározó tragikus események részletes megismerése ellenére az olvasó végül megnyugvással tudja letenni a könyvet. Egyrészt azért, mert – mint ahogy az minden hagyományos bűnügyi regényben történni szokott –, végül több családi kapcsolat is tisztázódik. Másrészt ironikus módon a látszólag életképtelen, a város normálisnak vélt közösségén kívül rekedt fiatalok nem kis leleménnyel, megtalálják annak a módját mások segítségére nélkül, hogy saját boldogulásuk érdekében külföldi egyetemen tanulhassanak. És nem utolsó sorban azért, mert a könyv zárata a történetmondás, és így az irodalom gyógyító erejére irányítja az olvasó figyelmét: „Minél hátrább kerül az ember tudatában egy történet, annál tisztábban ragyog fel, amikor előkerül. Ez a letisztult kép már a gyógyulás jeleit mutatja” (209).